

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrta leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 45.

V Mariboru, dne 7. novembra 1901.

Tečaj XXXV.

Zadružništvo.

Maribor, dne 6. nov.

Pred dvema letoma je zadružna misel zmagovalno hodila po Spodnjem Štajerskem. Zadružni registri pri okrožnih sodiščih v Mariboru in Celju so morali biti vedno odprti. V kratkem času se je osnovalo okoli 40 gospodarskih zadrug, (o konzumnih društvih ne govorimo danes v tem članku).

V zadrugah ni življenja, večina jih spi. Kateri so razlogi?

Prvi razlog je, in to ni nobeno očitjanje, ampak dokazana trditev, da naš kmet ni dovolj poučen o dalekosežnosti zadružništva in o notranjem poslovanju zadrug. Vsled tega je bilo pač že pričakovati, da zadružništvo ne bo prospevalo, ako bode slonelo le na kmetskih ramenih. Našemu kmetu bi moralo v zadružnih zadevah priteči razumništvo na pomoč. In v tem smo se dotaknili drugega razloga, zakaj naše zadružništvo ne prospeva.

Mi nismo za geslo: »Kmet s kmetom, gospod z gospodom«, geslo, katerega pridičujejo v zadnjem času po Štajerskem mlečno-zobi ljudje, katerim ne diši več sloga spodnještajerskih Slovencev. Ampak naše prepričanje je, tudi gospod, tudi izobraženec ali razumnik naj posvečuje svoje duševne moči našemu ubogemu kmetu. Kmet in gospod složno za kmeta, to je geslo, katerega se mi držimo. Pri zadružništvu (v mislih imamo le gospodarske zadruge brez konzumov) pa je naše razumništvo ostalo tiho in mirno ob strani. Svojih rok ni hotelo ganiti. Le mlajše razumništvo se je z vso vneto poprijelo zadruž-

nega delovanja. Toda nestainost glede bivališč, večja in manjša neizkušenost, ki je ravno lastna mlademu izobraženemu naraščaju, ni mogla zagotoviti uspešnega razvoja zadružnemu gibanju. Kmet in mlado razumništvo sta iskala v vrstah starejšega in izkušenejšega razumništva voditeljev, a jih nista našla. Na tak način pa je naše zadružništvo moralo hirati. In v istini, ono hira.

Kmet in mlajše razumništvo ne bosta starejšim razumnikom nikdar pozabila, da so ju pustili v tej za naše gospodarske razmere tako važni zadevi na cedilu. Nemško razumništvo razume svoj čas mnogo bolje nego naše. Ravno kar čitamo v nemških časnikih, da se v Mariboru snuje vinarska zadruga za slovenski mariborski okraj. Ta zadruga bo zopet še bolj priklenila slovensko okolico na nemško mesto. Naši redoljubi jo bodo pa od strani gledali ter jo preklinjali. A to ne bo pomagalo! Samo delo nas more rešiti.

Ali naj pustimo celo zadružništvo, da počasi izgine in izumre? Ne, nikakor ne! Ampak začnimo staviti podlago, na kateri bo moralo zadružništvo prospevati. Ta podlaga pa je, izobrazba našega kmeta za zadružništvo! Tukaj tudi naše mlado, po delu hrepeneče razumništvo lahko razvija vso svojo duševno silo in delavnost. Mi kličemo našim mladim somišljenikom: Izobrazujte kmeta in zopet, izobrazujte ga!

Državni zbor.

Proračunska obravnava.

V imenu Čehov so govorili proti vladi: dr. Kramář, dr. Žáček in dr. Herold. Prvi je dokazoval, da med vsenemškimi Prusaki in med nemško narodno stranko ni nobenega bistvenega razločka. Napor Vsenemcev, naj se avstrijski katoličani ločijo od Rima in pristopijo k protestantizmu, so političnega pomena, ker avstrijski Prusaki stem pripravljajo Avstrijo za priklop k nemškemu cesarstvu.

Minister dr. Körber je pozneje popravljaj te besede s tem, da je izjavil, da vlada ne vé, da bi se kje delalo proti Avstriji in da mora gledati, da imajo vse verske družbe v Avstriji popolno prostost, ne da bi se kateri delala kakšna sila. Laški poslanec Rizzi je pa nekaj trdil, česar gotovo sam ne veruje. Pri- toževal se je namreč, da vlada podpira v Primorju Slované na škodo laškega prebivalstva! Kdo se ne smeje? Dobro je povedal g. Pogačnik: avstrijska vlada je na Štajerskem nemško narodna, na Primorskem laška, nikjer pa ne Slovanom pravična.

Krščanski socijalec Axman je nemške liberalce hudo prijemal radi tega, da so pred 10 leti sklenili z zunanjimi državami tako neugodne kupčijske pogodbe, da se zdaj avstrijski izdelki ne morejo več v ptujih državah prodajati. Omenil je n. pr. izdelovalcev klavirjev. Nekdaj so se avstrijski klavirji prodajali daleč po svetu; danes pa se prodajajo tuji klavirji v Avstriji po nižji ceni, kakor naši domači, to pa radi nesrečnih kupčijskih

Listek.

Nedolžno obsojen.

Resnična povest. — Spisal L. Heitzer.

(Dalje.)

«Potem dovolite, da vstopim; kajti imenitna je zadeva, ki me je privedla sem.»

Elena stopi nazaj in z roko povabi tujca, da vstopi.

«Peljite me prosim, gospica, k materi», prosil je duhovnik, «kajti nje se večinoma tiče moje poslanstvo.»

«Moja mati je bolna, gospod», odvrne, «in zato bi rada vsako vznemirjanje odstranila.» — «Vznemirilo jo bo sicer res, kar imam opraviti; ali upam, da bo veselo jo vznemirjalo.»

«Smem vprašati po vašem imenu, gospod», usodila si je Elena vprašati: «da morem bolno mater pripraviti na vašo novico?»

«Ne, gospica! stvar je taka, da mora moje ime in ime tistega, ki me k vam pošilja, neznano ostati. Slišite torej: Potujem že več dnij od mesta do mesta, da bi vas našel. Iz tega lahko sklepate, da je zadeva imenitna. Upam, da vas le nekaj minut motim. Moja naloga je, prepričati se iz vaših

papirjev, da ste resnično svojci iz Dublina na Irlandskem prišlega nekdanjega trgovca Rožerja Veita. V tem slučaju vam moram nekaj izročiti; tako se bo popravila krivica, ki je zadela vašega očeta, vašo mater in vas, njegovo hčer.»

Pri teh besedah tujčevih se je zaznalo čudenje na licu dekličinem. Ponudila mu je sedež in ga prosila, naj za trenotek počaka; potem je stopila v stransko sobo, iz katere se je čulo drčanje šivalnega stroja.

Gospod Karner je moral malo dalje potrpeti ko trenotek. Delo s strojem je utihnilo in tiho šepetanje je zamenjalo šum strojev.

Črez nekaj časa se odpro duri in Elena je prosila ptujca, da vstopi. V starem naslonjaču je sedela blede žena. Z radovednimi očmi pogleda vstopivšega ptujca. Pri stroju pa je stala druga deklica in sramežljivo gledala gospoda Karnerja.

«Pisanega zagotovila zahtevate», začela je gospa Veit s slabim, tresočim se glasom, «da smo svojci Rožerja Veita? Elena pokaži gospodu moj zaročni in najine krstne liste. Zadostuje to, gospod, ali . . . ?»

«Popolnoma», odgovori Karnik, ko je listine pregledal, «jaz hvalim Boga, da morem že enkrat svoje poslanje izvršiti.» Nato potegne šop papirnih listkov iz žepa, ki so bili v zapečatenem zavitku skriti.

«Pridete vsled povelja bank . . .»

«Prosim, gospa, ne imenujte mi nobene imena; odgovoriti vam nikakor ne smem. Tako, torej vzemite ta zavitek. Naj ste stem poplačani za toliko let pomankanja! Kar zavitek hrani, je vaše lastno premoženje, vaša lastnina — nobena miloščina, ampak vaša last.» — «Še nekaj bi rad prosil», nadaljeval je, ko je zavitek v starkine roke položil: «Ve ste katoličanke, kaj ne? Tako molite za dušo tistega, ki me je s tem poslal.»

«Kaj ne smemo ničesar o vas zvedeti?» rekla je udova ganjena «slutim, da bi se morale vam zahvaljevati zato, kar je zavitega. Kako bi bili sicer cele dneve nas iskali . . .»

«Ne, meni ne dolgujete nobene hvale jaz sem bil le orodje v — — roki božji» hotel je pristaviti; a pretrgal je, ustal, poda gospem desnico in rekel: «Srečno, prosiml ne povejte nikomur, da sem bil tukaj in ne povprašujte po pošiljatelju — to je skrivnost in mora skrivnost ostati.»

Gospa Veit in hčeri so obljubile in gospod Karner se je poslovil. Tako so mogle veselo ganjene ženice le slutiti, kdo bi mogel biti tujec. Njihova mnenja pa so bila resnici jako oddaljena; menile so, da so vidile sina onega moža, ki je možu in očetu škodo napravil. Bravec pač lahko spozna, zakaj je Karner v svetovni obleki svoje potovanje

pogodb in vožnih cen. Očital je liberalcem in takratni vladi grozno kratkovidnost v zadevi kupčijske pogodbe z Italijo, od koder se na škodo avstrijskim vinorejcem uvažajo tolike množine vina. Krščansko-socialna stranka bo podpirala vladu le takrat, če bo pogodbo z Ogersko in z drugimi državami sklenila na korist avstrijskemu prebivalstvu.

Sledil je zvečer 4. novembra hrvatski govornik Bianchini. Ta je govoril o zatiranju Hrvatov in Slovencev v Dalmaciji, na Primorskem in na Štajerskem. Obširno je popisoval krivice, katere se godijo Slovincem na Štajerskem v gospodarskem, političnem in sodnijskem obziru. (Ta odlomek Bianchinijevega govora o štajerskih razmerah priobči »Sloven. Gospodar« v prihodnji številki.) Kakor Pogačnik, je sklenil tudi Bianchini, da Jugoslovani ne morejo podpirati Körberjeve vlade, dokler nas zatira, namesto, da bi naj branila ali vsaj pravico nam skazovala.

Vsenemški poslanec Wolf je zahteval nemški državni jezik. Rusin Kos govoril je o žalostnih razmerah, v katerih se nahajajo Rusini. Okoli polnoči (4. novembra) se je končala razprava o I. branju, dne 5. novembra se je o proračunu posvetoval že proračunski odsek ter razdelil med svoje odbornike razne točke proračuna. Poslancu Robiču se je izročilo poročilo o tobaku, Povšetu o državnih železnicah, grofu Stürgkhu o srednjih šolah itd.

Češki minister.

Mnogo se je pisalo in govorilo zadnje dni o dr. Režeku, ministru za Češko. Trdilo se je, da kakor češki poslanci, je tudi minister Režek sam s Körberjem nezadovoljen in hoče odstopiti. Čehi pa so zažugali, da pričenejo obstrukcijo, če odstopi dr. Režek. Kakor so češki poslanci, ki so govorili v proračunski debati, izjavili, zahtevajo Čehi zdaj, kakor poprej češki uradni jezik; vlada se temu ustavlja. Tisti trenutek pa, ko se vloži v zbornici predlog o nemškem državnem jeziku, bodo Čehi ustavili vse delo v zbornici. Tako je izjavil dr. Kramar. Dozdeva se pa, da so se Čehi s Körberjem nekako pogodili, ker zdaj se ne govori več o odstopu Režeka. Najbrž jim je vlada obljubila češko vseučilišče v Brnu. Drugi zopet trdijo, da so Čehi vpriporili ta upor radi tega, da jim državni zbor toliko bolj gotovo dovoli onih 16 milijonov kron, katere je vzela vlada v proračun za razne naprave in poprave v Pragi.

Prihodnja seja državnega zbora

ja napovedana za četrtek 7. novembra. Na dnevnem redu je med drugim: kmetij-

ske zadruge, predlog poslanca Žičkarja zastran večjega državnega prispevka za brezobrestna posojila, za prenovljenje po trtni uši poškodovanih vinogradov itd., a vprašanje je, kedaj se bo začela o teh predlogih razprava, ker bodo silili predlagalci zadnjič umaknjenih nujnih predlogov, da se razgovarja o njih.

Politični ogled.

Varstvo domačim pridelkom! Na shodu katoliško-slovenskega društva pri Sv. Križu tik Slatine se je sprejel ta zelo umesten sklep: Pri posvetovanju o načrtu novega zakona proti nepoštenemu tekmovanju naj slovenski državni poslanci nato delujejo, da se tudi trgovina z vinom vsprejme v ta zakon, da se postavijo, če treba, kleti vinskih trgovcev pod nadzorstvo državnih oblasti, kakor je to na Nemškem, ker sedaj večina trgovcev madjarsko, italijansko, tirolsko vino itd. prodaja za pristno štajersko, vsled tega so štajerska vina zgubila svoje dobro ime in vinogradniki ne morejo več svojih pridelkov spečati, ako-ravno imajo z novimi nasadi vinogradov velikanske stroške.

Volilna svoboda na Hrvatskem. Grdo je, kako ravna hrvatska vlada z volilci, ki nočejo biti njeni sužnji. Opomniti moramo namreč, da hrvatska vlada dela bolj na korist Mažarov nego Hrvatov in da hoče spraviti Hrvatsko v popolno odvisnost od Ogerske. In kar je jako žalostno, večina poslancev gre ob strani vlade in jo podpira. Neustrašen boj proti vladi in njenim privržencem pa bijejo hrvatske opozicijske stranke ali hrvatska oporba. Za to pa imajo okusiti tudi vse britkosti vladine premoči in krutosti, posebno sedaj v volilni dobi. Nekaj izgledov! Somišljenik zjedinjene oporbe Nikola Dragan je obiskal v Niemcih svojega prijatelja. Že čez eno uro pride ponj orožnik ter ga odžene v Vinkovce v zapor, ker je baje za javni mir nevaren. Iz Vinkovca se je odvedel po odgonu v Mitrovice in še le tam so ga izpustili. Kandidat oporbe Kešer se ne sme ganiti iz sobe, ker je tudi za javni mir nevaren. Župnik v Vrbanji, ki je somišljenik oporbe, ima noč in dan stražo pred župniščem. Če gre na spoved, gredo orožniki za njim ter ga ostro opazujejo. Prijatelj oporbinega kandidata kanonika Cipeliča ne sme iz Djakova, dokler volitve ne minejo. Tako se ravna s Hrvati, ki nočejo svojega tilnika položiti v mažaronski jarem! Mi občudujemo le naše hrvatske brate, da si v kljub tem na-

silstvom znajo ohraniti mirno kri. Združena oporba je postavila že 41 kandidatov, a 24 še jih bo.

Znameniti obiski. Stric ruskega cesarja je prišel obiskat našega cesarja. Istotako sta prišla našega cesarja obiskat grški kralj in njegov sin, ki je upravitelj otoka Krete. Tem obiskom se pripisuje velik političen pomen.

Ogerski državni zbor. Predsednikom ogerskega državnega zbora je izvoljen grof Apponyi, podpredsednikom Bela Tallian in Gabriel Daniel.

Nemški cesar Viljem je kaj hud človek. Če mu ne gre kaj povolji, pa začne rohniti. Zdaj mora Nemčija kmalu skleniti trgovinske pogodbe z zunanjimi državami. Ali se te pogodbe sklenejo ali ne, in kako se sklenejo, to je odvisno od državnega zbora. Ker pa državni zbor ne bo menda tako ravnal, kakor bi cesar rad, zagrozil se je že cesar z besedami: »Ako se ne izvedo trgovinske pogodbe, razbijem vse na drobne kosce«. Tako govorijo naši fantje na vasi, kadar si delajo korajžo. Toda kadar pridejo do dejanja, postanejo pohlevni, in tako bo gotovo tudi nemški cesar storil.

Rusija v Aziji. Rusija dela z veliko hitrostjo železnice po Aziji. Sibirska železnica bo že drugo leto dogotovljena, čeprav se je skrajša določila l. 1905. To ima gotovo svoje globoke politične vzroke. Rusija potrebuje tako hitro železnice najbolj za svoje vojake, da jih popelje v Azijo in razširi tamkaj rusko ime in oblast.

Otok Kreta se bo združil menda že v kratkem času z Grško. Glavno in zadnjo besedo bo govorila o združenju mogočna Rusija, ki pa je Grkom naklonjena.

Lakota v Kini je zelo velika. V Kiangsu trpi hudo lakoto 300.000 ljudi, v Nyanhwei pa 600.000. Trpljenje v Kiangsu je naravnost nepopisno. Podpore so jako majhne. Tujci so zložili 1500, Kitajci pa 7500 pfundov sterlingov. S tem pa se lakota ne da udušiti.

Nov upor v Kini. Med Kitajci se neki v zadnjem času opazuje zopet nevarno vrenje proti tujcem. Kitajci namreč niso zadovoljni s pogodbo, ki jo je sklenila kitajska vlada z inozemskimi vladami. Kitajska vlada pa se tako boji nezadovoljnosti svojih podložnikov, da si letos niti ne bode upala pobirati zvišanih davkov, s katerimi bi velesilam plačala odškodnino stroškov povzročenih po zadnjih nemirih.

začel. Ne dolgo po skrivnostnem prejemu znane vsote, ki je očetovo škodo z obrestmi vred poravnala, zapustile so gospa Veit in hčeri tesno stanovanje v najemni hiši ter se povrnilo v domačijo na Irlandsko.

Zato niso nič zvedele o bridkosti, ki si jih je ubogi Karner nakopal z vestnim spolnjevanjem stanovskih in duhovskih dolžnosti.

«Oh, vi — — — velečastiti — — — za božjo voljo — — — zakaj pridete nazaj — — — bežite vendar. Bežite hitro, da vas ne zasačijo! Oh zakaj ste se vrnili? Zakaj?»

S temi obupno izrečenimi klici sprejela je bolniškega duhovnika Pavla Karnerja pri samostanskih vratih sestra vratarica. Za trenotek je stal nepremično v vhodu, ker si ni mogel drugače tega razlagati, ko da je sestra naenkrat pamet izgubila: »Sestra, kaj vam je? Ste-li bolni? Kako, da vas v takem stanju puste pri vratih?»

«Oh, gospod, me ne razumete? Mislite, da sem ob pamet. Dal Bog, da bi bilo tako, da bi se ne zgodilo kaj tako groznega!»

«Kaj se je vendar zgodilo, da ste tako razburjena?» vprašal je duhovnik presenečen od njenega strahu. «Oh ne ve še gospod! ječala je in hitro vrata za njim zaprla: »Niti za trenutek ne smete več tu biti, preganjajo

vas, iščejo vas povsod — — in mi smo mislili, da ste skrbno skriti in v varnosti!»

«Preganjajo me — mene? Zakaj pa, sestra?» vpraševal je duhovnik, vedno bolj prestrašen. «Tega ne veste gospod? oh jaz tudi ne vem, le toliko je gotovo: večkrat so že bili redarji tukaj in so celo bolnico preiskali, da bi vas zaprli, in vi pridete brez slutnje s potovanjem in ničesar ne veste?»

«Ne sestra, jaz o ničemer ne vem. Li nič ne sumite, zakaj me hočejo zapreti?» vpraša duhovnik, lice mu je obledelo. «Jaz mislim, stvar se tiče smrti bankirja Bellinija — — tamkaj se je neki vsota denarja zgubila — in zdaj mislijo — to se pravi — sumijo — — —». «Da sem — jaz — denar — ukradel!» Kakor bi bila strela udarila pred noge ubogega gospoda, tako se je zdrznila visoka njegova postava, ko je spoznal strašno sumnjo. «Je-li to, sestra?» vprašal je brez sapa.

Ona je molče prikimala, ker ji je strah zavezal jezik za trenotek. Potem pa je skočila nakvišku: »Hitro gospod, oh prosim vas, bežite od tod, da vas ne zalotijo. Ne smejo vas zapreti v ječo! Ne, ne smejo vas!»

Z neizrekljivo žalostnim pogledom se je obrnil proti samostanski sestri: »Bežal naj bi in z begom kazal strah in potrjeval sumničenje? Ne sestra, nikoli, pojdite k prednici,

prosite jo, da z vsemi sestrami moli zame! Jaz grem in oblečem zopet duhovsko obleko in potem —»

Gospod Karner je vstal in šel iz sprejemne sobe. V malo minutah se je preoblekel; potem je stopil v domačo kapelico, pokleknil pred Najsvetejšim in prosil Zveličarja v zakramentu za milost in moč, da ako treba, mučeniško sramoto in ječo potrpežljivo pretrpi. Tudi pred podobo Marije Pomočnice se je vrgel, in vedno je vzhlepevala na novo iz prsi molitev: »Spomni se, o predobrotljiva Devica, da še nikoli ni bilo slišati, da bi bil vbogi grešnik pri Tebi zastonj iskal pomoči! Tolažnica žalostnih, prosi za me!»

(Dalje.)

Smešničar.

Po noči je jako hudo grmelo in treskalo. Kar naenkrat skoči sedemletni Matijček iz postelje in zakliče: »Oče, jaz nečem več spati v železni postelji!« — Oče: »Zakaj pa ne?» — Matijček: »Gospod učitelj so nam pravili, da železo vleče strela na-se, in lahko bi treščilo v mojo posteljo, ker je železna.«

Dopisi.

Mozirje. (Popravek popravka.) Zadnjemu popravku iz Mozirja smo se smejali, čeprav ga je sestavil visok gospod, namreč dosluženi socijalni demokrat in sedanji pomožni uradnik pri ekspozituri. S številkami nam je dokazal, kako smo bogati, samo da je pozabil naštetiti tudi dolgove. Ju-hu-hu! ti preklicani dolgovci! Ko bi teh ne bilo, bil bi še marsikdo bogat! Zakaj popravek ne pove, koliko dolga je na novem loškem mostu, koliko na starem, ki ga je že voda vzela, koliko na občinski tehtnici? Sicer pa je cenilni mož segel previsoko. Kdo bo dal za golo Belo peč 8000 K? Predlagamo, naj jo za isti znesek kupi ali Ivan Lipold ali pa bivši Reichenbergov komij. — Popravek trdi, da so se občinski blagajni odprli novi dohodki. Kakšni? Ali so to novi dohodki, če je kdo obsojen na 40 K za občinske uboge? Ali so te bele kronice v občinskem računu? — Popravek prinaša tudi sejni zapisnik zaradi nezaupnice. Ali mislite, da ne vemo, kako se delajo take reči? Papir je potrpežljiv in lahko nanj napišeš, kar hočeš. Le prevdarite! Prejšnji župan je na dan volitve novega župana izjavil pred moškimi pričami, da se je sklenila nezaupnica samo dvema državnima poslancema. Naši prisežejo, da se je sklenila samo enemu državnemu poslancu in nič deželnim. Popravek pa trdi, da se je sklenila tudi deželnim poslaneem. Kje je ključ tej zmešnjavi? Ali je morebiti resnica, da je izbacnjeni dopisnik v ljubljanskega smrdljivca predlagal dotično sramotilnico v nemškem jeziku, kakor se govori? Sicer pa naj bo tako ali tako, novi odbor ima sveto dolžnost, da opere madež od našega lepega trga in slovesno sklene zaupnico našim vrlim deželnim poslaneem, da bo naša občina stala zopet s svetlim licem pred slovenskim ljudstvom. Nasprotnikom svetujemo še enkrat, naj pustijo naše ljudi pri miru, drugače bo ta ali drugi »pošubovec« se kaj slisal.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naš mil. knez in škof so se odpeljali k škofovskemu zborovanju na Dunaj, kjer ostanejo delj časa.

Naš rojak iz Polenshaka nadporočnik gospod Martin Majcen je dovršil vojno šolo in je pridružen k domobranskemu generalnemu štabu v Krakovem.

Imenovanje. Nadučitelj na novoustanovljeni ljudski šoli v Gotovljah je imenovan gospod Anton Šumljak, dosedanji učitelj v Žalcu. Učiteljsko službo pa je dobila gđ. A. Novak, dosedanja učiteljica v Galiciji.

Č. o. Fran Kakuška, bivšega kaplana v Dobovi, je knez Schwarzenberg imenoval župnikom v Ottau pri Krumlovi na Češkem.

Višjim živinozdravnikom sta imenovana gg. Jož. Volovšek v Celju in J. Munda v Brezicah.

V Šmartinu pri Slov. Gradcu je imenovana za učiteljico gđ. Ida Lampe iz Ljubljane.

Iz Mozirja sta se nam doposlali ti-le izjavi, za katere prevzamemo le po tiskovnem zakonu določeno odgovornost: Izjava. Jaz podpisani Matija Merzlak, prejšnji in sedanji občinski svetovalec v Mozirju potrjujem, da res nič ne vem, da bi se bila kdaj nezaupnica našim deželnim poslaneem sklenila pri obč. seji, čeprav sem bil navzoč, ko se je sklepala samo enemu državnemu poslancu. V Mozirju, 3. novembra 1901. — Matija Merzlak.

Izjava. Jaz podpisani Franc Paher, bivši obč. svetovalec in sedanji obč. odbornik preklicujem svoj podpis na popravku iz Mozirja v Vašem cenj. listu od 31. oktobra 1901. št. 44., ker res ne vem, da bi se bila kdaj nezaupnica sklenila našim deželnim po-

slancem pri obč. seji, ampak se je sklenila samo enemu državnemu poslancu; in ker je bil moj tamošnji podpis pridobljen po zvijači. V Mozirju, 3. novembra 1901. — Franc Paher.

Iz Ruš nam pišejo: Dne 16. oktobra obhajala je občepriljubljena Goriškova rodbina dan dvojnega veselja. Dr. Kašper Gorišek in njegova blaga soproga sta praznovala namreč srebrno poroko — 25letnico srečnega zakona. Že na predvečer pomenljivega dneva pokazali so vrli Rušani, kako ljubijo in spoštujejo vrlega in požrtvovalnega svojega zdravnika, svojega zvestega prijatelja in svetovalca, gospoda Goriškega in njegovo vrlo gospo. Priredili so velikansko bakljado, katere so se vdeležili tudi vsi ruški ognjebranci pod načelstvom g. Mihaela Srnc. Godba je veselo svirala. Bil je res čaroben prizor, ko so se mnogoštevilne luči pomikale v dolgih vrstah skozi tmino pozne večera in ko so doneli mogočni in slovesni zvoki ubrane godbe! Pred stanovanjem slavlencev se je vstavil dolgi sprevod. Odborniki ruske občine zbrani v polnem številu javili so g. doktorju, da ga je ruska občina, kateri je g. Gorišek že drugokrat predstojnik, ednoglasno izvolila in imenovala častnim občanom, ter slavlencu izročili tudi obenem krasno izdelano diplomu. Zastopana je bila tudi smolniška občina. Drugi dan se je vršila slavnost v cerkvi, katera je bila s cveticami divno okrašena. Slovesni sveti maši, katero je služil domači župnik in duh. svetovalec č. g. M. Vurzer, prisostvovalo je razven srebrno-poročencev mnogo odličnjakov in drugega ljudstva. Bilo je zares veličastno! Ruše so storile vse, kar so mogle, da so proslavile one, katere spoštujejo. In sicer po pravici in zaslugi; saj je Goriškova rodbina med blagimi ruškimi rodbinami ena prvih, in saj stoji g. dr. Gorišek, ako naštevamo vrle in značajne može ruske župnije, med prvimi. Želja vseh Rušanov je: Daj Bog, da bi gospod in gospa Gorišek slavila tukaj še zdrava in krepka zlato svojo poroko. — Ob enem pripomnimo, da je g. dr. Gorišek obhajal tudi 25letnico doktorstva. — Drugi vzrok veselja za Goriškovo rodbino pa je bila poroka hčerke gospodične Ele z g. učiteljem Lichtenwallnerjem, katera se je vršila ravno isti dan popoldne. Novemu paru želimo v zakonu isto srečo, kakor sta jo našla nevestin oče in mati, in tisto ljubezen in spoštovanje od strani vseh vrlih ljudi, katero vživata onadva!

Sv. Jurij ob Ščavnici. G. Al Slavič je dal nedavno pri cerkvi oznaniti, da ni naročnik »Štajerca« in da ne piše v njega. Kdor bo še dalje govoril o njem to »laž«, se bo moral pred sodnijo zagovarjati. — Tako je prav! Pametni in razsodni ljudje so že dobro spoznali hudobije, ki jo uganjajo s svojim »Štajercem« nemškutarski trgovci in njihovi hadžiloji med slovenskim ljudstvom; zato je poštene ljudi sram, če drugi le mislijo ali govorijo o njih, da imajo s »Štajercem« kaj opraviti. Zlasti pa so zadnji čas vsi trezni ljudje, ki so »Štajerca« čitali, pomilovali dopisuna od sv. Jurja, ki na tako surov in podel način napada in blati osebe, katere vsi spoštujejo; zato se oni niti ne zagovarjajo. Kogar pa »Štajerc« pri nas hvali, čez tistega pa so itak Jurjevčani že »križ napravili.« — Sicer pa verjamemo, da pristašem »Štajerca« ne more biti prav ljubo, da se pametni ljudje začenejo zavedati; »Štajercu« kajpada ne bo ljubo, da se zlasti mladina, ki ima zdravega duha, giblje!! — Razumemo! Le tako surovo naprej, »Štajerc!« Pa tudi — mi gremo naprej!!

Iz Ptuj. Na zadnji dopis »Slov. Gosp.« odgovorila je ptujska žaba, sestra giftne krote, na prav nesramen način. Napadenca gg. Lončarič in Havelka se le smejita tej podlosti, kar je tudi najboljša. Kedo se bode tudi neki jezil, če pride v list, katerega samo ptujsko nemško razumništvo bere. Dopis sam po sebi pa je res tudi smešen. Med drugim piše, da se lahko začne z denarjem, katerega da

tukajšnja posojilnica. Ja bože mili, če bi res to resnica bila, ali ne ve dotični dopisun ptujske žabe, da je v Ptuiju tudi nekaj obrtnikov, katere »Südmark« podpira in še celo jim daje brezobrestna posojila. Kakor se nasprotniki jezijo, tako se mi veselimo bodoče narodne trgovine.

Zaspanost ali ka-li? V enoletnem sladkem spanju tava neko »kmetsko bralno društvo« tam nekje blizu Spielfelda. »Kaj šmenta«, vskliknil je nek ud tega društva, »če jaz spim samo en cel dan, pa se vendar enkrat naspim, to društvo pa potrebuje eno celo leto, predno se dobro naspi.« Drugod imajo bralna društva to smešno navado, da prirejajo raznovrstne veselice, podučne shode, gledališke predstave in kaj še ne vse. Mi tukaj blizu Spielfelda pa si rajši izpočijemo, ker smo se že itak pri sklepanju »namerjavane« Ciril-Metodove veselice preveč upehali. Takih mislij so morda pri našem društvu. Kaj ne? Saj že od 18. novembra lanskega leta naše društvo ni priredilo nič zabave svojim udom. Proč z zaspanostjo! — o.

Iz Makol. Gospod Janez Jerman, posestnik na Jelovcu in blagajnik makolske posojilnice, daroval je za revne tukajšnje šolarje 10 K, za kateri blagi dar se v imenu šolarjev prav srčno zahvali Jožef Svetlin, nadučitelj in šolski vodja.

Poučni shod „Gospodarske zveze“. Drugi ponavljalni poučni shod za knjigovodstvo hranilnic in posojilnic in kmetijskih društev priredi Gospodarska zveza v Ljubljani drugo polovico meseca novembra. Dobro bi bilo, ako bi tudi naša »Zveza slovenskih posojilnic« prirejala enake poučne shode!

Šola v Gotovljah se bode slovesno otvorila dne 17. t. m., in se začne s šolskim podukom dne 18. t. m.

Zveza slovenskih posojilnic v Celju je naklonila za l. 1901 v vsem skup 200 K podpore listu »Slovenska zadruha«, v katerem toči g. Lapajne iz Krškega svojo narodnogospodarsko, politično in vzgojeslovno limonado. Nikakor ne bode hasnilo Zvezi, ako bo začela podpirati s svojimi skromnimi denarnimi sredstvi »tudi« politične liste, in naj si bodo ti samo Lapajnetove politične smeri.

Iz Št. Jurja ob južni železnici izvemo, da se je kamnosek Anton Kranc po domače Grah, napil dne 1. novembra žganja čez veliko mero v neki gostilni občine Kalobje. Na potu domov je obležal mrtev v jarku.

Iz Kozjega nam pišejo: Pri nas vladajo zelo čudne razmere, katere so vse drugo, kakor prijetne. Nedolgo živeli smo še v lepi slogi in zastopnosti. Trudili se, da smo dobili Slovenci v svoje roke to, kar danes imamo. Kaj pa zdaj? Peščica ljudi si je postavila nalogo, druge obrekovati, svojemu bližnjemu čast krasti in opravljati ostudno delo ovađstva. Nihče pred njimi ni varen. Vtikajo se v družinsko življenje in oblatijo vsakega, kdor jim ni po godu. Izgovarjajo se ti lažnjivci, da je laž v vojski dovoljena. — Kaj ne, to so biser značaji. Upamo trdno, da bo te osrečitelje naše kmalu noč vzela.

Ljutomerski okraj. Pri nas in še dalje naokoli hodi s svojim blagom po naših sejnih tudi radgonski barvar Reitter; to je namreč tisti človek, ki je imel tudi veliko besedo na znanem nemškem shodu v Radgoni. Tam se je predlagalo, kako morajo nemškutarji po Spodnjem Štajarskem naše ljudstvo ponemčiti z nemškimi šolami (t. j. mučilnicami za slovensko deco), in kako morajo tebe, slovensko ljudstvo z očetovske zemlje pregnati. — In ta farbar Reitter upa ponujati Slovincem svoje blago!!

V Slov. Gradcu se otvori dne 10. t. m. nemška šola. Noben Slovenec se seveda ne udeleži te vsenemške slavnosti.

Slovenska pivovarna. »Ljubljanska kreditna banka« ustanavlja delniško družbo pod imenom »Delniška družba združenih pivovarn v Žalcu in Laškem v Ljubljani«. Gospod Simon Kukec, posestnik tvrde S. Kuketz se zavezuje, da prepusti novi delniški

družbi obe svoji pivovarni v Žalcu in v Laškem z vso opravo in vsem fundusom glasom dveh inventarjev za skupno svoto 550.000 K.

Truplo svojega moža dala — prešičem. Razni listi poročajo, da sta v Slavšini pri Ptujju aretovana kmečka posestnica Alojzija Germič in njen mutasti brat Jožej. Obdolžena sta, da sta umorila moža Alojzije Germiča, Antona Germiča. Štiri leta so že pogrešali Antona Germiča in še-le sedaj je pal sum, da je Alojzija Germič v zvezi s svojim bratom umorila svojega moža. Listi poročajo, da sta zločinca, da bi svoje dejanje prikrila, truplo umorjenčeve deloma sežgala, deloma ga pa dala požreti prešičem.

V Šoštanju je otvoril Radoslav Šribar novo gostilno v lastni hiši. Krstili smo jo slovesno ter jej dali ime »Pri Slovanu«. — Radoslav Šribar kot zvest narodnjak nam je porok, da bode to ime slovelo po šaleški dolini in čez nje meje. Njemu želimo dober uspeh.

Žičkarjev predlog za občino Zreče. »Slovenski Gospodar« je objavil v zadnji številki nujni predlog, katerega je vložil poslanec Žičkar za občino Zreče. V istem predlogu se nahajajo tudi besede, da je občinski odbor v Zrečah v svoji seji dne 9. junija 1901 — toraj 2 dni pred sklepom zadnjega zasedanja državnega zbora — sklenil, predložiti prošnjo na državni zbor za podporo radi velikih poškodb, katere je pretrpela občina Zreče l. 1898 in 1900. ter 11. junija 1901 — toraj ravno ob sklepu državnozbornega zasedanja je prejel poslanec Žičkar omenjeno peticijo. Da pa pride prošnja na državni zbor v sejo, se mora pred sejo — navadno dan poprej — izročiti v zbornični pisarni. Peticija občine Zreče se toraj ni mogla več vložiti v prejšnjem zasedanju državnega zbora. Poslanec je to tudi naznanil dotičnikom ter obljubil, da vkrene potrebno ob začetku bodočega zborovanja. To je tudi storil. Ne le da je peticijo občine Zreče dne 20. oktobra vložil, sestavil je na podlagi podatkov, navedenih v imenovani peticiji, tudi poseben nujni predlog, ki se nahaja v stenografičnem zapisniku z dne 25. oktobra 1901 (ne zadnjega dne oktobra, kakor trdi »Slov. Narod«). Tako je ta stvar! Mi smo jo popisali natančneje, ker je »Slov. Narod« grdo napadal Žičkarja, češ, da je tako pozno prišel s predlogom. Ko bi bil poslanec Žičkar poprej zvedel za velike poškodbe v Zrečah, bi bil tudi poprej potrebno vkrenil. Tega pa vendar od poslanca V. skupine za Spodnji Štajer, ki obsega 17 sodnijskih okrajev, nikdo ne more zahtevati, da bi morebiti sam skozi celo leto okrog hodil po vseh občinah, katere zastopa, ter popraševal, kje se je zgodila kakšna škoda. Mislimo, da ravno poslanec Žičkar je v tem obziru, kar zadeva podporo po toči ali povodni poškodovanim, vselaj vestno izpolnival svoje dolžnosti.

Iz Rogatca nam pišejo: Minulo nedeljo je bil v šentjurski šoli poduk o vinoreji. Velika šolska soba je bila docela napolnjena. Kmetje so z vidnim zanimanjem sledili temeljitemu, a ob enem poljudnemu predavanju g. Kušeca. Poduk o vinoreji je posebno dandanes potreben, ko je že skoraj ali bo vsaj v kratkem povsod zasajena nova trta. Za ta nasad je najprimernejša solnčna lega. Natančen je bil poduk o rigolanju, dreniranju (osuševanju) s cevmi, kamenjem, tudi z lesenimi drogi. Za rogaški okraj se priporočajo te-le vrste: beli burgundec, žlahtnina: bela in rudeča, silvaner (zelenček), laški rizling ter šipon. Važno je za vinorejca, da dobi brezplačno nove nasade. Zborovanje se je završilo z živahnim razgovorom glede vinorejskega društva za ves rogaški okraj. Edini pripomoček, da si naše ljudstvo pomaga v gospodarskem oziru, je vinoreja. Ta pa bo napredovala le, ako se moči združijo. Zato so zbrani kmetje in vinorejci z vsem navdušenjem sprejeli načrt, po katerem se v kratkem ustanovi vinorejsko okrajno društvo. To bo gotovo pomembna organizatorična sila

v gospodarskem oziru v rogaškem okraju. Nova vinska trta bo potom združenih moči imela najboljše gospodarske posledice, dočim bi združeno gibanje katere druge vrste ne imelo zaželenega uspeha. Vsakemu blagu da ceno njegov prodajalec, le vinsko ceno naj bi določevali kupci?! To pa se dandanes godi, zato morajo vinorejci le združnim potom določevati in zdrževati ceno svojim pridelkom. — Živelo torej bodoče vinorejsko združništvo!

Iz Savinjske doline nam pišejo: Pred kratkim se je bil nekdo v »Slov. Gospodarju« nepovoljno izrazil o izabelinem vinu, nekateri so se nad tem spodtikali, in sicer po pravici. Znano je, da se na obeh straneh Savinjske doline razven belega vina prideluje precej izabelinega, ki pa je kot novo vino prav dobro, ima neko prijetno kislino, kot staro pa obče trdijo, da postaje primeroma precej bolj mehko ko druga vina. Že po leti zgubijo nekatera precej svojega prijetnega reza — kar bi se pa gotovo dalo zabraniti z mirnim kletarstvom — to pa prepuščam veščakom. Resnica pa je, da je kot novo vino zlasti na zimo prav dobro. In resnica je tudi, da se naša izabela precej loči od izabeline nekaterih drugih krajev, — ker nima toliko tistega izabelinega duha. Zato pa se je tudi do zdaj zmeraj lahko prodalo in sicer precej drago. Lansko leto od 18—20 kr. To le malo v obrambo resnice in izabele.

Iz ljutomerskega okraja. To vam je bilo »zimsko spanje!« Šele po toliko in toliko spomladih se je začela komaj malo prebujati uboga stvar — namreč »Gospodarsko politično društvo za ljutomerski okraj«. — Pa da se le enkrat zopet zbujajo! Dela ima čez glavo v celem okraju. Zato le želimo, da se zdaj — že ob začetku zopetnega delovanja postavi na pravo stališče, da bode moglo res pomagati našemu krščanskemu slovenskemu ljudstvu; dobro, da si pripravlja zgaj ugodna tla po celem okraju. Le naj potem tudi dela naprej ter združi vse delavne in vnete moči; ne pa, da bi zopet samo malo poropotalo, potem pa v miru — zaspalo! — Med drugimi bo silno važna naloga društva — nekdo je baje že sprožil to misel, — da v kratkem enotno preosnuje ter združi vsa naša bralna društva — času in razmeram primerno. Škoda, da se letos ni mogel vršiti v Mariboru nameravani shod zaupnikov bralnih društev! — Zato pa le brzo in pogumno, pa premišljeno na delo!

Nakup Hribarjeve tiskarne. »Slovenska zadruga« piše o tej zadevi:

Zveza slovenskih posojilnic, ki ima koncesijo za tiskarno, katero ima zdaj g. Dragotin Hribar, namerava to tiskarno kupiti, ker se g. Hribar preseli v Ljubljano, kjer že ima tovarno pletenino. Cena za to tiskarno z vsemi tiskarskimi ter pripravnimi za knjigovoznico prišla bi na kakih 30.000 K; seveda bi bilo treba tudi pri tem še nekaj obratnega kapitala, tako da bi za prevzete tiskarne in za obrat taiste treba bilo skupaj kapitala okroglo 40.000 kron. Z ozirom na velikansko važnost, katero bi imela tiskarna za razvoj slovenskega posojilništva, in na velikanski pomen, katerega bi tiskarna imela vobče za razmere na Spodnjem Štajerskem, obrača se »Zveza« na slavne posojilnice, da iste pripomorejo »Zvezi slov. posojilnic« do te tiskarne s tem, da se udeležijo pri tem podjetju na tak način, da pristopijo »Zvezi slov. posojilnic« kot družbenice z od 500 do 2000 in več kron. Čez te deleže dobijo dotične posojilnice posebne listine, zadržujoč družbeno pogodbo, ter bodo dobavljale od svojega deleža obresti oziroma dividende, katere bodo na vsak način po občnih skupnih gledih tiskarske obrti višje kakor so navadne obresti. Ker je tiskarska obrt realna obrt, naloži dotična posojilnica vsaj mali del svojega denarja v to podjetje. Kakor hitro bode dovolj fonda skupaj, začel se bode odbor »Zveze slov. posojilnic« pogajati z g. D. Hribarjem ter celo tiskarno dal pregledati in ceniti po strokovnjakih.

Štajerske posojilnice si naj vzamejo na vsak način deleže, da jih ne bodo kje majorizirale kranjske posojilnice, ki so izključno v liberalnih rokah.

Iz Celja. »Mlinar in njegova hči«. Že 3 leta zaporedoma predstavlja se ta igra na vseh svetnikov dan na našem odru. Uloge bile so letos, izvzemši Konrada, popolnoma v novih rokah. Konrad (g. Salmič) pogodil je svojo vlogo, kakor je od tako izbornega

igralca pričakovati, tudi izborni. Pa tudi ostali rešili so svoje naloge v obče zadovoljstvo. Marica (gdč. Dobršek) bila je pristna slika priprostega dekleta, katera v nesrečni ljubezni gine in premine. Korenka (ga. dr. Karlovšek) je pokazala spretnost igrati staro ženico. Županja (gdč. Cizelj) igrala je z veliko samozavestjo skrbno za blagor svoje netjakinje vneto teto. Njen močan, prijeten kakor nalašč za oder rojen glas nas je presenetil; akoravno je prvič nastopala, bilo je njeno igranje za diletantko dovršeno. Mlinarja Črnota je g. Spindler dobro izvajal. To težavno vlogo pač malokdo prav pogodi. Ostale vloge: Pivek (g. dr. Karlovšek), Luka (g. Rebek), Matija (g. Gobec), duhovnik (g. Dobršek) in Andrej (g. Fabian) bile so vse v pravih rokah, tako da je igra splošno dobro vspela. Obisk bil je sreden, zlasti naše boljše inteligence je mnogo manjkalo. Upamo, da bo v prihodnje boljše.

Interpelacija. Poslanec H. pl. Berks je podal v državnem zboru interpelacijo radi porotnih sodišč v Mariboru in v Celju; v njej vprašuje političnega ministra, ali je pripravljen odrediti, da se na sodnih dvorih v Celju in v Mariboru zoper slovenske obtopenice vodi razprava čisto v slovenskem jeziku, in da se pripuste k obravnavam samo porotniki, ki so zmožni slovenščine. Isti poslanec je interpeliral glede imenovanj sodnih uradnikov po Spod. Štajerskem, ker graško višje deželno sodno predsedništvo vse slovenske kandidate, rodом iz Štajerske, hoče spraviti na Kranjsko, in le če tam ni več mest zanje, jih namesti po najzakotnejših krajih Štajerske.

Talijo za rešitev življenja prisodilo je c. kr. namestništvo Karlu Podlogar, zaseb. uradniku v Celju, ker je meseca julija t. l. potegnil iz vode utaplajočo Marijo Krajnc, delavčevu ženo v Gaberjih.

Iz drugega nadstropja hotela »Stadt Wien« v Celju skočil je na cesto Avgust Pogačnik, agent, doma iz Gorenjskega. Ko so ga prenašali v bolnico, je med potoma umrl.

Vinske kupčije ni! Iz ptujskega okraja nam pišejo: V našem okraju se je letos pridelalo manje vina, nego lani; dobro pa je vino skoro tako, kakor lani. Lani so bili kupci za vino, letos pa jih ni. Če se letos vino ponuja kupcu, debi se odgovor: »Nič ne potrebujem, dobim vino po ceni na Madžarskem, Tirolskem, v Istri in na Laškem.« Vidi se, kakor bi se bili trgovci in kupci dogovorili med seboj! In res se ponuja za haloška vina 7 kr. ali 14 v za liter! To je spekulacija. Svet namreč ve, da naši gospodari kaj radi sproti in skoro za vsako ceno prodajajo pridelke! Navadno nimajo ničesar naprej; nočejo ali ne znajo si gospodarstva tako uravnati, da bi njim ne bilo treba s pridelki kar k židovu ali na trg. Drugod gospodar drži pridelke, da mora kupec k njemu priti, da dobi primerno, pošteno ceno; saj si denar izposodi in čaka s prodajo pridelkov, nego bi njih dal po vsaki ceni in v zgubo! In tako bi moralo biti! Naši gospodari se hudejejo, grozijo, da vinogradov ne bodo naprej zasajali! Kdo pa bode s tem kaznovan? Kaj pa, ko bi bila toča vse pobila ali mraz vse vzel? Dobro vino se bode že prodalo, če ne zdaj pa pozneje! To mora gospodar pred očmi imeti, vedno trezno in mirno misliti in računati. Kdor bi delo v vinogradu ustavil, bi si napravil največo škodo! Tedaj nikar obupati!

Iz drugih krajev.

Amerikansko. Angleški dnevnik »The St. Paul Daily News« je razpisal natečaj za najbolj priljubljenega župnika v St. Paul-u Minu, in določil kot nagrado prosti vožnji listek I. razreda iz New-Yorka v Palestino in nazaj in pokritje vseh drugih potnih stroškov. Natečaj je bil odprt vsem župnikom mesta St. Paul brez ozira na veroizpovedanje. Udeležilo

se ga je 42 župnikov, med temi štirje katoliški. Završil se je dne 1. oktobra. Kot zmagalec je izšel Slovenec, č. g. J. M. Solnce, župnik pri cerkvi sv. Neže. Prejel je ogromno število 109.446 glasov. Veseli nas, da je zadela ta čast odličnega rojaka našega, kateremu tem potom najpriskrbenje častitamo. Častiti gospod Solnce namerava nastopiti pot v sveto deželo dne 8. februarja prihodnjega leta.

Znamenje za oženjene može. V New-Yerseyu dobe v kratkem predlog, naj se sestavi zakon, ki bode prisilil oženjene može nositi splošno vidna znamenja svojega zakonskega stanu.

Kedaj je prišlo v navado opoldansko zvonjenje? Ko se je pod poveljstvom slavnih generalov in patra Ivana Kapistrana, združila vsa krščanska vojska, da brani Beligrad pred Turki, je tedanji papež Kalikst III. odredil naj po vseh krščanskih cerkvah zvoni opoldne, da ljudstvo opomni, da moli za srečen izid vojne proti Turkom. V bitki leta 1456 uničile so res krščanske čete turško vojno in v zahvalo za to odredil je ravno isti papež, da naj se zvonjenje vsaki dan opoldne ohrani za vedne čase, da se ljudstvo spominja velikih dobrot, ki jih ima od svojega stvarnika.

Ne spite ob cestah! Delavec Tone Možina iz Sela na Goriškem, star 44 let, šel je proti domu; ker je bil pa jako — truden, hotel si je nekoliko odpočiti in se vsedel ob cesti na tla ter kmalu tudi zadremal. Bil je pa tako nepreviden, da je iztegnil nogo preveč po cesti in to še celo o mraku. Kmalu pride mimo en voznik s težkim vozom, pa pelje Možina čez nogo. Poškodoval ga je tako močno, da so ga morali prenesti v bolnišnico.

Društvene zadeve.

Gledališčna predstava v Mariboru. Zadnjo nedeljo se je igrala v »Narod. Domu« žaloigra »Mlinar in njegova hči.« Obisk je bil velikanski, posebno veselo znamenje je bilo, da je došlo toliko dragih nam gostov z dežele. Med igralci sta se posebno odlikovala mlinar (g. N.) in njegova hči (gca V.), a tudi drugi igralci so dobro izvršili svojo nalogo. Kot gost je bil navzoč g. mnsig. T. o. m. o. Zupan, ki se je čudil spretni in elegantni igri naših diletantov.

„Slovensko društvo“ s sedežem v Mariboru priredi svoj redni občni zbor v sredo dne 13. listopada 1901 ob 3. uri popoldne v restavraciji Narodnega Doma v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. Odobrenje zapisnika; 2. Poročilo predsednika

in blagajnika; 3. Volitev novega odbora; 4. Slučajnosti. — Domači in zunanji rodoljubi naj gotovo pridejo, da se enkrat poživijo to društvo. Naši nasprotniki delajo na vse kriplice, mi pa lepo spimo. Večkrat je že sklicalo društvo občne zборе, pa nikdo ni prišel. To je škandal! Torej pridite gotovo v sredo popoldne ob 3. uri v »Narodni Dom«, da se pogovorimo o daljnem delovanju in izvolimo delavne može v odbor!

Posojilnica v Slov. Bistrici je izdala računski sklep za VII. upravno leto 1901. Denarnega prometa je imela posojilnica 518.859 K 11 h. Rezervni fond znaša 11.699 K 42 h. Načelnik posojilnice je dr. Urban Lemež.

Posojilna knjižnica na Frankolovem priredi svoj redni občni zbor v nedeljo dne 17. novembra t. l. popoldne po večernicah v prostorih Kmetijskega društva na Frankolovem s sledečim vsopredom: 1. Nagovor predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Vplačevanje letnine in pristop novih udov; 4. Prosti predlogi. — Ker se zasebna vabila posameznim ne bodo razpošiljala, vabi tem potom uljudno k obilni udeležbi odbor.

Kmetijska zadruga v Ivanjcih dobila je 800 kron državne podpore. Zadruga bode začela sedaj resno delovati in sicer po nasvetih deželnega potovalnega učitelja g. M. Jelovška. Zato se vsi zadružniki vabijo na nedeljo popoldne 10. t. m. ob 2. uri k skupnemu posvetovanju zavolji raznih zadev. Ob tej priložnosti bodo se tudi novi zadružniki sprejemali.

Cerkvene zadeve.

Molitvenik „Sveto opravilo“. Kako potreben je bil nov molitvenik za našo mladež in da je prav na novo izdano »Sveto Opravilo« jako dobro in praktično uravnano, kaže že to, da se ga je v nekaj tednih razpečalo že 1000 izvodov navadne vezi. Ravno kar se zopet vežejo nadaljni eksemplari. Pisec teh vrstic je videl v Inomostu, da morajo imeti vsi učenci enak molitvenik, ker se jih tako lažje navaja moliti in se s pridom vdeleževati svetih opravil. — »Sveto Opravilo« je izšlo v dveh finih vezavah z lepo rdeče obrobjenimi stranmi: ena vez po 70 kr. in še bolj fin rumenkast papir po 80 kr. Kdor želi komu podariti lepo knjižico, naj kupi katero teh izdaj. Navadna vez pa je po 35 kr., navlašč zato tako vredno odmerjena, da je mogoče vsakemu otroku omisliti toli potreben in primeren molitvenik.

Sv. Jožef nad Mariborom. Zvonik pri cerkvi sv. Jožefa nad Mariborom je porušljiv in zato tudi cerkev v nevarnosti. Iz tega vzroka je c. kr. oblast naročila, naj se v kratkem stari zvonik odstrani in novi se zida. Tako podjetje pa zahteva precejšnjo denarno svoto. Misijonarji pri cerkvi sv. Jožefa tik Maribora tega izvršiti ne zamorejo brez izdatne podpore od vseh strani. Zatorej se obračamo s ponižno prošnjo do bližnjih in daljnih dobrotnikov, naj podpirajo to podjetje z milodari in posebno s tem, da v obilnem številu pristopijo v novo ustanovljeno družbo »za zidanje novega zvonika«. Ta družba je od c. kr. namestnije in od p. n. knezoškofijskega ordinarijata potrjena, ima torej pravico povsodi denarne podpore nabirati. Družba je v tri vrste družbenikov razdeljena. Prvi so ustanovniki, kateri plačajo enkrat za vselej 100 kron. Teh imena se bodo vrezala v mramornato ploščo v cerkvi sv. Jožefa; drugi so dobrotniki, kateri plačajo vsaj eno krono na leto. — Vsi družbeniki so deležni: 1. vseh molitev za dobrotnike, 2. vseh sv. maš, katere se opravljajo vsako leto na praznik sv. Jožefa (19. sušca), na dan »varstva sv. Jožefa«, III. nedeljo po Veliki noči in vsako prvo nedeljo v mesecu za vse dobrotnike. Denar smejo pobirati le tisti, kateri imajo tiskano pooblastilo od č. g. superiorja misijonarjev. — Imena udov in denar se naj pošlje pod naslovom: Čast. predstojništvo cerkve sv. Jožefa, pošta Maribor. Imena vseh se vpišejo v družbeno knjigo in vsaki dobi lepo podobico sv. Jožefa, na katerej je zapisano, koliko je daroval. Usmiljeni Bog pa naj na priprošnjo sv. Jožefa vsem p. n. dobrotnikom vse tudi najmanjše darove obilno poplača! — France Javšovec, superior.

Listnica uredništva. Sv. Vid niže Ptuja. Vaš dopis leži na uredniški mizi, a ne vemo, kaj bi z njim počeli, ker ste ob koncu zapisali besede: »Brez moje odgovornosti v naglosti.« Prosimo pojasnila! — G. J. S. No, no, politiki ne smejo biti tako rahločutni. Če Vas desetkrat poderejo, pa desetkrat vstanite. Oni se morajo prej naveličati, Vas podirati, nego Vi vstajati. R—i pozdrav! — Hajdina pri Ptuj. Ptujski pek Ornik je rojen Slovenec. Njegov rojstni kraj je pri grajski Gutenhag blizu Št. Lenarta v Slov. gor. Njegov oče in mati sta bila trda Slovenca. V Ptuj je podedoval po stricu, pri katerem se je tudi izučil pekarije. Naš pozdrav! — Sv. Lovrenc na Dr. polju. Dopisov brez podpisa ne moremo sprejeti. — Mnogim dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora so se morali mnogi dopisi odstaviti za prihodnjo številko.

Loterijske številke.

Trst	2. nov. 1901.	1, 22, 80, 4, 70
Linc	» » »	47, 5, 64, 54, 74

Vsaka beseda stane 2 vin.	MALA OZNANILA	Vsaka beseda stane 2 vin.
Najmanjša objava 45 vin.	• • • • • Vsaka beseda stane 2 vin. • • • • •	Večkratna objava po dogovoru.

V najem se išče.

Mlin ali zemljišče išče v najem izkušen mlinar, ki je tudi več majarskih poslov. Gre tudi za majarja ali viničarja. Ponudbe na: Janko Iskrač, posestnik v Špitaliču p. Konjice. 584 1—1

Proda se.

Hiša v Studencih z vrtom, vodnjakom in kletjo, blizu sv. Jožefa, se takoj proda. Naslov pri upravnistvu. 484 10—6

Viničarija z malo hišo in kletjo, okoli 2 orala vinograda in lesa, se proda za 800 gld. Letos se je nabralo 4 polovnjake. Kje? pove upravnistvo. 525 3—3

Dražba lesa. Dne 19. novembra t. l. od 11.—12. ure predpoldne se bode v jednem že zaznamovanem delu parc. št. 604/3 ad Škorno-Novikloštar g. Klančnikovega gozda jelov les (smreke, bori, hoje) na dražbi oddal. Dražba bo na licu mesta. Pogoji se zvedo pri g. župniku v Šmarčtini na Paki. 545 2—2

Slom na Ponkvi z vsemi nepremakljivimi in premakljivimi rečmi se proda. Ceno pove posestnik Anton Slomšek na Ponkvi. 540 2—2

Letošnje vino iz Slov. goric, domačega pridelka, se proda. Belo vino liter 18 kr., belo izabelo liter 12 kr., malo rudeče izabelo liter 11 kr. Kdor želi manj kot jeden polovnjak, naj pošlje posodo. Janez Šuen, posestnik v Gaberniku, Juršinci pri Ptuj. 555 2—1

Proste službe.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Služba orgljarska in cerkovnika pri mestni župnijski cerkvi v Ptuj se odda s 15. novembrom t. l. Stanovanje prosto. Letni dohodki 1200 K. — Cerkevno predstojništvo v Ptuj, dne 15. okt. 1901. 512 3—3

Vrtnar ali oskrbnik želi nastopiti službo ob novem letu ali pa na spomlad. Glasom spričevala je vinorejsko šolo dovršil z dobrim uspehom in je praktično izurjen v nasajenju ameriških trt. Naslov pove upravnistvo. 550 2—1

Cerkveno predstojništvo male župnije brez orgljavca in cerkovnika išče pametnega naslednika. — Kje? pove upravnistvo. 552 1—2

Priporočilo. Kdor hoče pri cerkvi in zvoniku imeti dobro, trpeče, solidno in po nizki ceni kleparsko delo napravljeno, naj vzame gosp. Janeza Skoberne, kleparja v Celji za tako delo in bode zadovoljen. Na Prevorji je tako delo v občno zadovoljnost faranov zgotovil. — Jurij Vtičar, župnik. 549 2—1

Absolviran učenec sadjarske in viničarske šole, ki je v tej stroki dobro izurjen in vaje vsakega gospodarskega dela želi nastopiti službo s 1. decembrom. Naslov pove upravnistvo. 556 1—1

Čevljarskega učenca sprejme Franc Narath, čevljarski mojster v Mariboru, koroške ul. št. 9. 542 3—2

Orgljarska in cerkov. služba se takoj odda v Stranah pri Konjicah. 553 3—1

● **Sladek** ●
pekarski vinski mošt
527 3—3 se toči
v gostilni „pri grozdu“
v Mariboru.

Jožef Brandl,
izdelovalec orgelj
24—12 v Mariboru
se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prezvamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak

star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl.
za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za
4-80 gld. **Benedikt Hertl**, grajsčak, **Golič**
p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gosposka ulica, Maribor.

Med. univ.

dr. VIKTOR KAC, zobozdravnik

524 3-3

ordinira

v Mariboru, Tegetthoffova ul. št. 39, I. nadstropje

od 9-12 in od 2-5 ure.

Ob nedeljah in praznikih od 8-11.

Zapisnik učencev,

519

v platno vezan priporoča

tiskarna sv. Cirila

veleč. g. katehetom.

Cena: za 280 do 320 učencev 90 vin., za 400 do 480 učencev
1 K 10 vin., za 480 do 560 učencev 1 K 20 vin.**Lesene rakve**

lepše, boljše izdelane in cenejše kakor drugod prodaja

F. WOLF,pokopalni zavod v Mariboru, Tegetthoffova ul. št. 18
548 12-2 in Blumengasse 12 in 14.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

++++ sprejme +++++

zaradi ustanovitve

lastne knjigovoznice

v vseh strokah knjigovozništva in zlatotiska popolnoma
izvežbanega in na samostalno delo navajenega**knjigoveza**

od starosti 25 do 35 let.

Ponudbe se naj dološljejo do 1. decembra 1901 na
vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru.**ANTON KOLENC**

trgovec v Celju

kupuje vsako množino lepega prediva, suhih
gob itd. Sploh vse deželne pridelke po naj-
višjih cenah.

M. E. Šepec,

trgovec v Ormoži,

priporočam svojo veliko zalogo

manufakturnega in
špecerijskega blaga

kakor železa vsake vrste. — Posebno še opozarjam
slavno občinstvo na mnogovrstno izbero nagrobnih
križev od 8 K naprej, kakor nagrobnih kamnov in
vencev. — P. n. občinstvo vabim, da si pri nakupu za
jesen in zimo ogleda mojo trgovino ter se prepriča o
posebno ugodnih cenah. 543 —2

Z velespoštovanjem

M. E. Šepec.**Dr. pl. Trnkóczyja**

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in
dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic,
priporočila in razpošilja

lekarna **Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko**

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča
po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani
sveta z obratno pošto s poštnim povzajem takoj pošil-
ljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodi-
lom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerazvite, okrevajoče, slabotne, ma-
lokrvne, bledice, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne
razdražujoče kave in ruskega čaja **Dr. pl. Trnkóczyjev**

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje
hranilno sredstvo. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h,
14 zavojčkov samo 5 K. 527 12-9

Dalje se priporoča: **Doktorja pl. Trnkóczyja**

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. — Deluje pomirjujoče
krepilno bolelost utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in po-
spešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, želodec čistilne. čistijo želodec, odvajajo blato,
odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez vseh bolečin,
kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Škatlja 42 h, šest škatljic
2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice.** 1 škatlja 80 h, tri škatlje 2 K.

Prsni, pljučni in kašljek sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvarljivim
apnenim železom, utešuje kašelj, raztvarja sliz, lajša bol in kašelj,
vzbuja tek in tvori kri. — Steklenica K 1-12, pol tucata K 5.

Drgnilni ali udev cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporo-
čljiv je kot boli utešujoče, ublažujoče drgnjenje v
križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dol-
gem roku in težkem delu. — Steklenica K 1, šest stekl. K 4-50

Varstv. znamka.

Varstvena »namka«

Tinktura za kurja očesa.

preskušeno sredstvo proti boleznim
kurjim očesom, bradavicam, roženci,
žulim in ozeblinam. Ima to veliko
prednost, da je treba s priloženim
čopičem bolno mesto zgolj namazati.
Steklenica 80 h, šest stekl. 3 K 50 h.

**Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev,
živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave
in krepke živine, opozarjamo iste posebno na
dr. pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.**

Živinski redilni prašek za notranjo rabo
pri kravah, volih in konjih. Že
blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan,
kadar krave nočejo žreti in da se zboljšuje mleko.
Zavojček z navodom glede uporabe 1 K, 5 za-
vojev samo 4 K.

Praščiji

redilni in krmilni
prašek. Varstveno
in dietetično sredstvo
za prašiče. Za znotra-
njo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, 5 zavojčkov samo
2 K. — **Pozor!** Ta praščiji prašek in kakao-sladni čaj dobite tudi v vseh
prodajalnicah, če pa ne, potem po pošti.

Varstv. znamka.

Varstvena znamka.

Tri nove božične pesmi

vglasbil **Karol Bervar**, organist v Celju. — Dobe se
pri skladatelju: 2 izvoda 1 K. — Melodijozne in lahke
skladbe. — Istotam dobe se tudi pesmi k blagoslovu,
komad 40 vin. 521 3-3

Slovenska trdka!

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernik

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

363 19-17 v Celju

Nova ulica šte. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.**Cez 200 nagrobnih
spomenikov**različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovjših modernih načrtih**vedno v zalogi.**

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in
struganje mramora s strojno silo.

..... Lastni kamnolomi.

Postrežba točna.

Obrise na zahtevanje izdelam takoj.

Priznana solidna i fina dela.

Mlinski in
brusni kamni

razne velikosti se dobe

pri **M. Berdajsu**,
zaloga špecerijskega blaga
in semena v Mariboru.**Barthelnovo**
phosphorjevo kisko**apno**

priporoča 530 3-3

M. Berdajs v Mariboru.

Naznanilo.Podpisani si usojam naznaniti vsem posestnikom vinogradov, da bom imel
koncem tega leta in prihodnjo spomlad veliko množino na suho cepljenih trt,
različnih dobrih in čistih vrst cepljenih na Riparijo portalis in Rupestris Monti-
kolo, in sicer:

15.000 Laški rilček — (Wälschriesling)	500 Burgundec beli (Burgunder weiss)
5.000 Zlahtnina — (Gutedel)	500 Burgundec črni (Burgunder blau)
5.000 Traminca — (Traminer)	500 Zastavica rudeča (Zirnfadler)
2.500 Mali rilček (Kleinriesling)	500 Silvanec zeleni (Grüner Sylvaner)
1.000 Tantovina ali Trunta	300 Šipon rumeni (Mosler gelb)
500 Lipovšina bela — (Ranfol weiss)	200 Kavčina črna (Kölner blau)
skupaj 31.500	

Vse te trte so dobre rasti, lepo zaraščene in dobro ukoreninjene ter jim
je cena:

- I. vrste 180 K 1000 komadov
- II. vrste 120 K 1000 komadov
- I. vrste 19 K 100 komadov
- II. vrste 13 K 100 komadov

Oglasiti se je vsaj do 15. januar. prihodnjega leta pisмено ali ustmeno pri

Anton Slodnjak,

499 8-5 trtnarju pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

pošta **Juršinci** pri Ptuj.

Ostanki
od sukna
40 do 50%
cenejši!

Pri nakupovanju 464 9

**manufakturnega in
suknenega blaga**

se opozarja na

Worsche & Deu

Maribor pri „škofu“
Gospodsk. ul. št. 3, Maribor

Novozidani
prodajalni prostori
I. nadstopje

Sukno za prevlako pohištva, preproge,
odeje, koci, robci, zaloga belega damasta,
tkanine in platna. — Najnovejše sukne za obleke
in barhenti. Na drobno in na debelo.

Zelo nizke cene.

Odeje iz atlasa in satina
izgledajo kot svila
3-90
gl.

Oznanilo.

520 3-3

**Naročila na ameriške trte iz združenih državnih
in deželni nasadov za dobo 1901/2.**Od štajerske dežele se bodo prodajale spomladi leta 1902
naslednje množine ameriških trt in sicer:1. 500.000 komadov [večidel šipon rumeni (Mosler gelb),
laški rilček (Wälschriesling), burgundec beli (Burgunder weiss),
zlahtnina rudeča in bela (Gutedel roth und weiss), silvanec zeleni
(grüner Sylvaner), traminca rudeča (Traminer roth)], cepljenih na
riparii Portalis, vitis Solonis in rupestris Monticola.2. 500.000 komadov koreninske rozge od riparii Portalis, vitis
Solonis in rupestris Monticola.

3. Mnogo reznic (cepičev) od imenovanih treh vrst.

Cena trt za 1000 komadov je sledeča:

I. Cepljene trte za premožnejše posestnike 240 K, za ostale
160 kron.II. Ameriški koreninski rozgi za premožnejše posestnike
20 K, za ostale 10 K.

III. Reznica (cepiči) 6 K.

Naročila čez 1500 komadov cepljenih trt, 5000 komadov kore-
ninskih rozgov ali reznic (cepičev) od jedne stranke se primerno
znižajo došlim naročilom.Naročuje se lahko naravnost pri deželnem odboru ali pa pri
občinskih uradih, kjer so nalašč za to pripravljeni naročilni listki
na razpolago.Občinski uradi odpošljejo potem izpolnjene naročilne listke
tako deželnemu odboru.Dotična naročila morajo dospeti do 1. decembra 1901; po-
znejša se ne bodo v ozir jemala.Naročene trte se bodo pošiljale v istem redu, kakor so došla
naročila. Vsakemu naročniku se zagotovi zahtevana vrsta, dokler
je v zalogi.Ker se trte oddajo samo štajerskim posestnikom, morajo do-
tični, ki naročijo naravnost pri deželnem odboru, priložiti naročilu
potrdilo občinskega urada, da so posestniki vinograda. Oni, ki tržijo
s trtami jih ne dobe.Imenovane cene se računijo od nasadov in se mora dotična
svota pri prejemu plačati, oziroma se pošljejo trte po železnici po
povzetju. Zaboje in vozniki se zaračunajo za lastno ceno.Pri vsakem naročilu se natančno naznani: 1. Ime, kraj in
stan naročevalca; 2. dotična občina, v kateri vinograd leži; 3. za-
htevana vrsta trt; zadnja železnična postaja ali pošta, kamor naj se
trte pošljejo.Če je morebiti dotične zahtevane vrste zmanjkalo ali pa ni
v zadostni množini v zalogi, bode se z drugo jednako vrsto nado-
mestila.

Gradec, meseca vinotoka 1901.

Od deželnega odbora štajerskega.**Edmund grof Attems.****Ročna sejalnica**za sejanje detelnega in trav-
nega semena, rži, ovsa, ječ-
mena, koruze itd.Posebno se priporoča
za gorate kraje.
Zelo po ceni in trpežna.**Novo!**Ugodnosti: prihranje-
nje semena, enakomer-
no in hitro sejanje.
Prospekti na zahtevanje.**Novo!**Komad 50 K po povzetju.
Prospekti na zahtevanje.
Glavna zaloga:**Echinger & Fernau**

454 25-5

Dunaj XII, Neubaugürtel 7-9.

Služba okrožnega zdravnika**se odda****v Velenju s 1. dec. t. l.**Deželni, okrajni in občinski dohodki znašajo skupno okoli
1300 K; plača kot železniški zdravnik 200 K; tudi pri
bolnišnihih blagajnah so gotovi dohodki.

Prošnjo je vložiti pri podpisnemu.

Okrožni odbor Velenje.

551 2-1

I. Skasa, predsednik.

Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani.

Prospekt.

Zvesta svojim v lanskej okrožnici navedenim načelom, pričenja „Ljubljanska kreditna banka“ po svojem enoletnem obstanku, v katerem je prav dobro uspevala, svojo prvo akcijo v večjem obsegu; namreč ustanovitev „Delniške družbe združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“.

Posrečilo se nam je skleniti s posestnikom obeh imenovanih pivovaren pogodbo, ki nam omogočuje spremeniti obe podjetji, katerih izdelki so na Južnem Štajerskem in — zadnji čas tudi na Kranjskem splošno priljubljeni, v delniško družbo.

V to svrhu ukrenemo potrebne korake, da dosežemo od vlade dovoljenje za ustanovitev delniške družbe pod imenom:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“,

katero namen bi bil, obe pivovarni od sedanjega posestnika gospoda Simona Kukeca v Žalcu kupiti in nadalje voditi.

Pivovarna v Žalcu je izdelala po uradnem zapisniku v času

od 1. oktobra 1898 do 30. septembra 1899	hl	8.935.—
1. „ 1899 „ 30. „ 1900	„	6.590.—
1. „ 1900 „ 30. „ 1901	„	6.396.—
pivovarna v Laškem trgu pa v istem času	hl	10.780.—
	„	11.970.—
	„	11.270.—

torej v obeh pivovarnah v zadnjih treh letih povprečno na leto 18.653 hektolitrov piva.

Skupna mera obeh objektov znaša

6 ha 26 ar 17 m ² ,	od katerih pripada na Žalec
1 „ 15 „ 16 „,	in na Laški trg
5 „ 11 „ 1 „	

Na tem površju zavzamejo poslopja v Žalcu 33 ar in 14 m², v Laškem trgu pa 47 ar in 50 m².

Glede ceditve obeh objektov obrnili smo se do gospoda Bohumila Stanka, pivovarnika in predsednika velike delniške pivovarne v Nuslah pri Pragi, nadalje do gospoda Jana Novak-a, družabnika tvrdke Novak & Jahn, tovarne za opravo pivovaren v Pragi-Bubna, katera oba uživata najboljši sloves v čeških pivovarniških krogih.

Oba gospoda odzvala sta se radovoljno našemu povabilu ter se mudila meseca junija poleg dveh naših zaupnikov v Žalcu in v Laškem trgu, ogleduje si natanko obe pivovarni. Iz njunega strokovnega poročila posnemamo sledeče:

Pivovarna v Žalcu je urejena za letno izdelavo 8000 hektolitrov piva.

Varnica je napravljena za 40 hl litja in zelo praktično izvedena; potrebno vodo daje vodnjak v pralnici in je kakovost te vode za izdelavo piva izvrstna.

V kvasilnici je dvajset sodov za kvašenje à 20 hl; kleti za zalogo imajo pa prostora za 2800 hl.

Sladarnice so tri manjše podzemeljske in jedna večja nadzemeljska.

Po nazoru izvedencev se letna produkcija piva v Žalcu z malimi investijskimi stroški lahko zviša na 15.000 hl. V ta namen morala bi se na že rezervovanem prostoru sezidati nova sladarnica in popolniti klet za zalogo po načrtu, ki je že izgotovljen.

Pivovarna v Laškem trgu ima varnico za 70 hl litja, in novo dosti dobro izpeljano kvasilnico s 24 sodi za kvašenje.

Kleti za zalogo imajo prostora za 4500 hl, so v dobrem stanju in opremljene s primernimi ledenicami.

Sladarnica je na levem bregu reke Savinje v hiši, v kateri je tudi pivovarniška restavracija.

Potrebno vodo dajo trije studenci, katerih dva sta na lastnem svetu, tretji glavni in najvišje ležeči pa na tujem svetu; vendar je uporaba istega zemljeknjižno zavarovana.

Pri sedanjih uredbi kvasilnice in kletij za zalogo se lahko sklepa na letno najvišjo produkcijo 14.000 hl; vendar bi bilo po nazoru gospodov izvedencev mogoče s primernim zvežanjem

kletij in z napravo nove sladarnice v neposredni bližini glavnih objektov zvišati produkcijo do 25.000 hl.

Glede plodonsnosti obeh pivovaren si dovoljujemo na kratko sledeče navesti:

Cena izdelovanja piva v obeh pivovarnah pride povprečno na K 15.20 za 1 hl (v tej ceni so obseženi že vsi stroški za režijo in amortizacijo) prodajna cena je pa K 19.25; tedaj ostane pri vsakem hektolitr K 4.15 dobička, pri čemer se niti ne računa, da je za pivo v steklenicah veliko večja.

Kakor spredaj navedeno, znaša letna povprečna produkcija obeh pivovaren 18.653 hl. Ako se vpošteva 12 % tno osušenje, ostaja za prodajo 16.425 hl piva in to množino je računati pri sestavljanju kalkula za plodonsnost podjetja.

Na podlagi prediditih števil in nameravanega delniškega kapitala v neobhodno potrebnem znesku K 600.000 bi se že pri neizpremenjeni produkciji obrestoval delniški kapital z 113 %, ter sta naša izvedenca trdno prepričana, da poslovni uspehi obeh pivovaren s spredaj navedeno izpremembo in s spretnim vodstvom postanejo še mnogo ugodnejši.

Gospoda izvedenca cenita obe pivovarni s posestvom vred, nadalje vstevši vso opravo, sode za zalogo in prevažanje, vendar brez fundusa instruktusa na K 500.000. Fundus instruktus, pivo, slad in hmelj bilo bi posebej upoštevati.

Gospod Simon Kukec, posestnik tvrdke S. Kuketz, se nam nasproti zavezuje, da prepusti novi delniški družbi obe svoji pivovarni v Žalcu in v Laškem trgu z vso opravo, kakor spredaj navedeno, nadalje z vsem fundusom glasom dveh inventarijev, katera imamo v rokah, za skupno svoto K 550.000 in se izjavlja pripravljenim udeležiti se z jedno tretjino delniškega kapitala pri novi delniški družbi.

Z ozirom na to, da se bode moralo prevzeti tudi pivo in zaloga drugega blaga še posebej, zvišal se je delniški kapital na K 600.000, razdeljen v 3000 popolnoma vplačanih se na imejtelja glasečih delnic po K 200, od katerih prevzame 1/3, to je 1000 delnic à K 200 tedaj za K 200.000, gospod Kukec kot plačilo, tako da ostane za subskripcijo samo 2000 delnic à K 200.

Priglasila za delnice podjetja pod tvrdko:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“

sprejema

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
od 20. oktobra do vstevši 15. novembra t. l.

in veljajo za subskripcijo naslednji pogoji:

1. Vsak subskribent dobi glasom svoje prijave pripadajoče delnice v nominalni vrednosti, to je à K 200.

2. Pri subskripciji se mora vložiti za vsako podpisano delnico K 40 kavcije, katera se obrestuje od dne vplačila do 31. marca 1902 po 4 %; ostalih K 160 je plačati po prejemu oblastvenega dovoljenja za ustanovitev te delniške družbe v obrokih, katere bode določila „Ljubljanska kreditna banka“. Ako bi se ostali znesek vplačal po 31. marca 1902, je zavezan vsak subskribent plačati ob enem 5 % tekočih obresti od tega dneva naprej.

3. Delnice so udeležene uže pri poslovanji od 31. marca 1902 nadalje.

4. V slučaju, da bi kak subskribent v določenem roku ostalih K 160 z odpadajočimi obrestmi pri blagajni „Ljubljanske kreditne banke“ ne vplačal, konča njegova pravica do subskribiranih delnic, ter je „Ljubljanska kreditna banka“ opravičena razglasiti, da je vplačana kavcija zapadla.

5. Po dovršenem vplačilu subskribiranih delnic bodejo se iste izročile gospodom delničarjem s tekočim dividendnim kuponom opremljene in na imejtelja se glaseče delnice.

6. Po preteku za subskripcijo določenega roka in po dovršeni razdelitvi bode „Ljubljanska kreditna banka“ obvestila subskribente, koliko delnic je odpadlo na njihove prijave.

7. Ako bi se nameravana delniška družba, iz katerega vzroka koli najdalje do 1. oktobra 1902 ne ustanovila, je „Ljubljanska kreditna banka“ zavezana pri njej vplačane kavcije s 4 % obrestmi od dne vplačila p. p. subskribentom vrniti, s čemer se pravica do izročitve delnic in zveza k prejemu taistih konča.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1901.